

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Qiryah ne'emanah

kolel Nevi'im u-khetuvim

Sefer Shoftim

Shelomoh ben Yitshaq

Fyorda, 5565 [1804/1805]

10

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9656

(ל) הור שטעלטן זיך דיין קינד דו
 דאן בילד אויף, אונד ירונתן, דער
 זאָהן דעם גרשם, איין זאָהן דעם מנשה,
 ער זאָוואָהל אלס זיינע נאכקאָמן, דיהני
 טען דעם שטאמע דן אלס פריסטר, ביו
 צור צייט, דאָ וואָ איינזאָהנר פֿרטריוכן
 וואָרדן. (לא) וואָ הילטן אלזאָ מיכה'ס
 בילד, וועלכס ער זיך מאַכן לויס, וואָ לאַנג
 גאַטס הויז אין שילה וואָר. **יט**
 (א) אום יענע צייט אלס קינדע
 גענט אין ישראל וואָר, לעכטע איין
 טאן אויס לוי, דער אס אויסרסטן ענדע
 דעם כערגעס אפרים וואָהנטע, אונד
 איין קעכסווייב גנאָמן האטע, אויס ביה
 לחם יהודה. (ב) היום קעכסווייב וואָרד
 איהם אונטרייא, פֿחלים איהן, גינג
 נאך בית לחם יהודה, אין איהרם פֿאָ
 טרם

(ל) ויקימו להם בני דן את
 הפסל ויהונתן בן גרשם בן
 מנשה (נ' חלויה) הוא ובניו היו
 כהנים לשבט הדני עד יום גלות
 הארץ: (לא) וישלמו להם את
 פסל מיכה אשר עשה בלוימו
 היות בית האלהים בשילה

יט (א) ויהי בימים ההם ומלך
 אין בישראל ויהיו איש לוי
 גר בירכתי הר אפרים ויקח לו
 אשה פילגש מבית לחם יהודה:
 (ב) ותזנה עליו פילגש ותלך

מאתו אל בית אביה אל בית
 רש"י לחם

מאתו אל בית אביה אל בית
 כאור

מאמר מוסגר: (ל) גלות הארץ, יושבי הארץ,
 ולא יתכן שיאמר על יום גלות בימי נדקיהו,
 שכבר עברו כמה מנהיגי' בישרו ע' א מהארץ,
 כמו שמואל ואול ודוד ורבים וולתם, ואלס
 אמר עדיוס גלות הארץ כי יתכן שגלתה הארץ
 הריא כשעמי רע בעיניה' עד שהקיס השס
 לישראל מושיע (רלל'ג) וכן דעת רד"ק וישיה גאון,
 שלא כוון זאת לגלות נדקי', והעד
 על זה הכתוב אחריו, כל ימי היות בית להיס בשילה,
 הרי שעד יום גלו' הארץ, בל ימי היות
 בית ה' בשילה זמן אחד כוס.

כנלפת היא נחלת: (ל) בן מנשה. מסני
 כבודו של משה כתב ב'ון לשנות את השם וכנסת
 מלוים לומר שלל היה מנשה אלל משה עד יום
 גלות הארץ. בימי סחריו בגלות רשקוסה:
 יט (ב) ותזנה עליו פלגש - ונתה אכיתו אל
 התון כל לשון זנות. איש אלל לשון זנות כפנת
 ברס

יט (א) בימים ההם, עיין בהקדמה. בירכתי, פירש' על פסוק ולירכתי העשן
 ימה (שמות כ"ב) לשון סוף הוא, וכן מיינספי תורח. (ב) ותזנה, פי' רד'ק
 זנות ממש. חזק נגד דעת ח' לכניטין (דף ו' ע"ב) ע"ש: והוכיחו סס. נתוספ' אלס יהיה
 זנות כחשעו, לא היה הלך לשון לקחה, כי נשמרו להתקור חפילו פלגשים אחריו זנותם,
 והניאו ראייה חפלגשי דוד שנלח' בהן ותהינה כבודות עד יום מותן (ש"כ"ד') לפי שכל
 חליהן חכשלוס י לכן פירשו מפרשים אחרים שלשון זנות זה אינו אלל לשון נטי' מלישה.

יט (א) בימים ההם, עיין בהקדמה. בירכתי, פירש' על פסוק ולירכתי העשן
 ימה (שמות כ"ב) לשון סוף הוא, וכן מיינספי תורח. (ב) ותזנה, פי' רד'ק
 זנות ממש. חזק נגד דעת ח' לכניטין (דף ו' ע"ב) ע"ש: והוכיחו סס. נתוספ' אלס יהיה
 זנות כחשעו, לא היה הלך לשון לקחה, כי נשמרו להתקור חפילו פלגשים אחריו זנותם,
 והניאו ראייה חפלגשי דוד שנלח' בהן ותהינה כבודות עד יום מותן (ש"כ"ד') לפי שכל
 חליהן חכשלוס י לכן פירשו מפרשים אחרים שלשון זנות זה אינו אלל לשון נטי' מלישה.

יט (ב) ותזנה, תרגום ובסרת. תרגום רבד' ה' בוח בסר ר' ל כותה אוחז ויצאה
 פביתו והלכה לב'י אבי', זפ'י וחלך פאתו שבעס בעלת עמה והלכה לה לבית
 תזונה (ע) אבי

יט (ב) ותזנה, תרגום ובסרת. תרגום רבד' ה' בוח בסר ר' ל כותה אוחז ויצאה
 פביתו והלכה לב'י אבי', זפ'י וחלך פאתו שבעס בעלת עמה והלכה לה לבית
 תזונה (ע) אבי

לֶחֶם יְהוּדָה וְהָיָה שָׁם יָמִים
 אַרְבַּעַת חֳדָשִׁים : (ג) וַיִּקָּם
 אִישָׁה וַיִּלְךְ אַחֲרֶיהָ לְדַבֵּר עִלָּ-
 לָפֶה לְהַשִּׁיבּוּ (להשיבה ק') וַיַּעֲרֹ
 עִמּוֹ וַיַּצְמַד חֲמָרִים וַחֲבִיאוּהוּ בֵּית
 אָבִיהָ וַיִּרְאוּהוּ אָבִי הַנְּעֶרָה
 וַיִּשְׂמַח לִקְרֹאָהּ : (ד) וַיַּחֲזֹק
 בּוֹ חֲתָנוּ אָבִי הַנְּעֶרָה וַיֵּשֶׁב אִתּוֹ
 שְׁלִשֵׁת יָמִים וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ
 וַיִּלְיֵנוּ שָׁם : (ה) וַיְהִי בַיּוֹם
 הָרְבִיעִי וַיִּשְׁכְּמוּ בַּבֶּקֶר וַיִּקָּם
 לָלֶכֶת וַיֹּאמֶר אָבִי הַנְּעֶרָה אֵלַי
 חֲתָנוּ סָעַד לֶפֶךָ פֶּתַח לֶחֶם וְאַתָּה
 תֵּלְכוּ : (ו) וַיֵּשְׁבוּ וַיֹּאכְלוּ שְׁנֵיהֶם
 יַחְדָּו וַיִּשְׁתּוּ וַיֹּאמֶר אָבִי הַנְּעֶרָה
 אֶל־הָאִישׁ הוּא אֶל־נָא וְלִי וַיִּיטֹב

לְבַךְ

נאכט נאך היר צו בלייבן, אונד לאס דיר וואהל רש"י

טרם היו, אונר בליב דא איין יאהר
 אונד פיער מאנאטע - (ג) איינסט
 מאכטע זיך אידור מאן אויף, רייזטע
 איהר נאך, אום איהר צוצו רעדן, דאס
 זא צודיק קעהרע. ער נאם איינן יונגן
 מיט, אונד איין פאר עזעל. אס זא איהן
 איין איהרס פאטרס הוין איינפיהרטע,
 אונד איהן דער פאטר דעס פרויעני
 זיטרס, ערבליקטע, גינג ער איהם
 פריידיג ענטגעגן. (ד) דער שוויגד
 פאטר, דער פאטר דעס פרויענזימרס
 נעטיגטע איהן דאס ער דרויא טאגע ביא
 איהם בליב. זיא אסן, טראנקען,
 אונד איברנאכטטן דא. (ה) אס פירטן
 טאגע שטאנדן זיא דעס מארגנס פריה
 אויף, אונד טאכטן אנשטאלט צום
 ריזן, אבר דער פאטר דעס פרויעני.
 צימערס שפראך צו זיינס שוויגרוזאנהע:
 ערקוויקע דאך ערשט דיין דערץ מיט
 איינס שטיק בראך, הערנאך מעגט
 איהר ריזן. (ו) זיא זעצטן זיך ביידע
 הין, אונד אסן אונד טראנקן צוזאמן.
 נון שפראך דער פאטר דעס פרויעני
 צימערס: ענטשלים דוך ליבר! ריזע

באור

וצל ינאס מבעלס לאסוב את אחריס : (ג) כולל
 ותזנה זכח ולא נפועל, כלומר חסקה נפשה באכנים וולת אישה, (ודומה לזה נרא' לי דעת
 רש"י) וכאשר הרגיש אישה בדגה וקנף עליה הלכה מאתו, ובאמת לא קרב אליה איש,
 זאת ידע אישה והלך לשון לקחת' כשך חמתו. וטעם עליו כמו על נשיו (בראשית כ"ט ט')
 על נכותי (סס ל"ח כ'). וראוי לפרגס: (זיין קענטשוויב הענטע שטרעפליכע נייגונג).
 ארבעה סדאס, חסר וי' נוי'ת זיין ארבעה ירחין, לדעתו טעם ימים וספר ימי' שעליס
 ד' חדשים. ויתורגס: (איבע נייט פאן פיער מאנאטן). (ג) וחביאוהו בית, מלאה אותו
 פלגשו בדך, והכניסו אותו לבית אכ"ס (ד"ק). (ה) פת לחם, נפת לחם. וידוע שכל סעוד'

מכלל יופי

אבי': (ג) להשיבו, בן כחיב, וקרי להשיבה ופי' להשיבו אלי' והיא חשוב אליו:
 (ה) סעד, עובר לשלישי והוא קמוץ שלא כמשפט: (ו) הוא, ענינו הרצון והחפץ:
 (ז) ויפצר

יבוס היה ירושלים ועמו צמד
 חמורים חבושים ופילגשו עמו :
 (יא) הם עם יבוס והיום רד
 מאד ויאמר הנער אל אדניו
 לכה נא ונסורה אל עיר
 היבוס והואת ונלין בה :
 (יב) ויאמר אליו אדניו לא
 נסור אל עיר נכרי אשר לא
 מבני ישראל הנה ועברנו
 ערובקה : (יג) ויאמר לנערו
 לך ונקרבה באחד המקומות
 ולנו בגבעה או ברמה :
 (יד) ויעברו וילכו ותבא להם
 השמש אצל הגבעה אשר
 לבנימן : (טו) ויסרו שם לבוא
 לרון בגבעה ויבא וישב ברחוב

דא איזט ירושלים , מיט איינס | פאר
 גזאטעלטן עזעלן , אונד מיט זיינס
 קעכסווייבע . (יא) אלס זיא נאָהע אָן
 יבוס ווארן , (דער טאָג וואר שאָן זעהר
 גוונקן) שפראַך דער יונגע צו זיינס
 העררן : לאס אונס דאָך אין דיוע
 יבוסטישע שטאָט איינקעהרן , אונד
 דארין איכרנאָכט בלייבן . (יב) זיין
 הערר אבר אַנטוואָרטטע : וויר קעהרן
 אין קיינע פֿרעמדע שטאָט איין , דיא
 ניכט דען קינדרן ישראל גערט , וויר
 רייזן ביז גבעה . (יג) ער בפֿאהל אַלזאָ
 זיינס יונגן : געה צו ! וויר נעהרן
 אונס איינס יענד אָרט , אונד איכר
 נאָכטן אין גבעה , אָדר אין רמה .
 (יד) זיא רייזטן אַלזאָ ווייט , אונד דיא
 זאָנע גינג איהנן אונטר ביא גבעה ,
 וועלכע בנימן געהרטע . (טו) זיא קעהרטן
 צו גבעה איין , דאָרט צו איכרנאָכטן ,
 ער גינג אין דיא שטאָט , בליב אבר אויף
 דער שטראַסע , ווייל זיא נימאנד אינ'ס
 הווי

העיר ואין איש מאסף אותם

הביחה

באור

רשי

דרכים כותים לתנות בנית : (יב) ער גבעה .
 גבעת בנימן : (יג) ולנו . כמו ולכנו דגשות
 הנון
 יאמר שהיום ירד מאוד כשירד השמש . (יג) לך , כמו לכה . ולנו , משפטו ולבנו , ודגש
 הנון לתשלם הכפל . (טו) ויבוא וישב , נגד האיש , כי הו' העיקר . וכן למעלה
 אמר

מכלל יופי

הוא שוטעין האדם או ירכב עליהם : (יא) עם יבוס , סמוך ליבוס : רד , פתח ,
 כו' ואלוהי' קמוץ היינו אומרים שהוא מנחיהעין , כמו עוד רד עם אל שהוא קמוץ
 והוא מענין כאשר תריד , כן זה אם הי' קמוץ היינו אומרים שהוא מנחיהעין , והי'
 ירד וירוד בענין א' , ופי' ירד מאוד לצד מערב : (יג) לך , הוא א' משלשה מקומות
 שנכתב לשון הליכה בלא ה' ע"פ המסרה : ולנו , שרשו לון ונו'ן השורש נבלערת
 א 17 י א בדאש

היזנאם , איהנן נאכטלאגד צו געבן .
 (טז) איין אלטר מאן דער דעם אבנרס
 פאן זיינר ארכייט , פאם פעלדע קאם ,
 (דער מאן וואר פאם בערגע אפרים ,
 הילט זיך אבר צוגבעה אויף , אונד דיא
 שטאטלייטע ווארן בנימניטר) .
 (יז) הוב זיינע אויגן אויף , זאָה דען
 רייזנדן , אין דער שטאט אויף דער
 שטראסע ליגן , אונד רערטע איהן אן :
 וואָ רייזעסט דוא הין ? וואָהער קאמסט
 דוא ? (יח) יענר אנטווארטטע : וויר
 רייזן פאן בית לחם יהודה , נאך דעם
 אייסערסטן ענדע דעם בערגס אפרים ,
 פאן וואָ איך הער בין , אונד נאך בית
 לחם יהודה גרייזט וואר , איך וואללטע
 אבר יעצט נאך דעם הויזע דעם עויגן ,
 דא נימט מיך נון נימאנד אינ'ס הויז .
 (יט) וויר זינד זאָוואָהל מיט שטראָה ,
 אלס מיט פֿוטער פֿיר אונזרע עזעל פֿרֿי
 זעהן , איך האָב' אויך בראָד אונד וויין ,
 פֿיר מיך זאָוואָהל , אלס פֿיר דיינע
 מאָגד , אונד דיון יונגן , דער בייא
 היינס דיהנר איזט , עס מאָנגעלט אן
 ניכטס . דא שפראַך דער אלטע מאן ,
 זייא אונבקימרט , וואס דוא ברירפֿסט :
 וויל איך בזאָרגן , דוא זאלסט ניכט אויף
 דער

הַבֵּיתָה לָלוֹן : (טו) וְהִנֵּה אִישׁ
 זָקֵן בָּא מִדְּמַעְשָׁהוּ מִן־הַשְּׂדֵה
 בְּעֶרְבֹת הָאִישׁ מִדֶּרֶךְ אֶפְרַיִם
 וְהוּא־גַר בְּגִבְעָה וְאִנְשֵׁי הַמָּקוֹם
 בְּנֵי יְמִינִי : (יז) וַיֵּשֶׁא עֵינָיו וַיִּרְא
 אֶת־הָאִישׁ הָאֵרֶחֶ בְּרַחוּב הָעִיר
 וַיֹּאמֶר הָאִישׁ הַזֶּקֶן אָנָּה הַלֵּךְ
 וּמֵאֵין הָבּוֹא : (יח) וַיֹּאמֶר אֵלָיו
 עֲבָרִים אֲנַחְנוּ מִבֵּית־לָחֶם
 יְהוּדָה עַד־יִרְכָתֵי הַר־אֶפְרַיִם
 מִשָּׁם אָנֹכִי וְאֵלֶךְ עַד־בֵּית לָחֶם
 יְהוּדָה וְאֶת־בֵּית יְהוָה אֲנִי הַלֵּךְ
 וְאֵין אִישׁ מְאַסֵּף אוֹתִי הַבֵּיתָה :
 (יט) וַגַּם־הֵבֵן גַּם־מִסְפּוֹאֵי יֵשׁ
 לַחֲמוּרֵינוּ וְגַם לָחֶם וַיֵּין יֵשׁ־לִי
 וְלֹא־מַחָה וְלִנְעַר עִם־עַבְדֶּיךָ אֵין
 מַחְסוֹר כָּל־דָּבָר : (כ) וַיֹּאמֶר
 הָאִישׁ הַזֶּקֶן שְׁלוֹם לָךְ רַק כָּל־
 מַחְסוֹרְךָ עָלַי רַק בְּרַחוּב אֶל־

באור

רש"י הלן

אמר אבי הנערה , והלכת לדרכיך . (יח)
 ואח בית ה' אנכי הולך , ת"י ולבית מקדשא
 ד"י אכא אזל . והכה אמר כי לוי הוא , והולך לבית ה' בשילה , אשר גם הוא כהר אפרים , לעמוד
 לשרת לפני ה' טרם שזכו לביתו , וכתב רד"ק שאמר כן כדי שיאספיהו אל ביתו בלכ טוב . (כ)
 אל תלן , כמו תלין , וחבירו

הב"ן במקום כו"ן טמיה : (יח) זאת בית ה'
 לשילה

לעמוד
 ובהמרותם

מכלל יופי

כדגשנו"ן הרבי' , ומשפטו ולננו כשקל וקמנו מאסף , ענין התכנס : (יח) ואת
 בית ה' , כמקום אל : (יט) אין מחסור כל דבר , שום ענין בעולם , מכל הדברים
 שהארץ

נאך יונגפער, ער האט איין קעכסווייב, דיזע ווילל איך אייך הרויסגעבן, שוועכט זיא טוהט מיט איהנן, וואס אייך בליבט, נור כגעזט אן דיום מאנע דיזע שאנד-טאהט ניכט. (כה) אלס אכר דיא לייטע איהן ניכט הערן וואלטן, ערגריף דער מאן זיין קעכסווייב אונד גאב זיא איהנן הינאויס. זיא וואהנטן איהר ביא, שוועלגטן דיא גאנצע נאכט מיט איהר, אונד ענטליסן זיא ערשט אלס דער מארגן אנבראך. (כו) וויא דאו ווייבגעגן מארגן נאך הויזע קאם, פיל זיא תין פאר דער טירע דעס הויזעס וואו רין איהר הערר וואר, וואו זיא ליגן בליב ביז עס העללע ווארד. (כז) דעס מארגנס שטונד דער מאן אויף, עפנטע דיא טירן דעס הויזעס, גינג הינויס זיך אויף דען וועג צו מאכן, דא לאג נון זיין קעכסווייב פאר דער דוויזטירע, מיט דען הענרן אויף דער שוועללע. (כח) ער שפראך צו איהר: שטעה אויף, וויר וואללן ריזן! ער כקאם אכר קיינע אנטווארט. דהירויף נאם ער זיא אויף דען עזעל, מאכטע

ופילגשהו אוציאהנהא אותם וענו אותם ועשו להם הטוב בעיניכם ולאיש הזה לא תעשו דבר הנבלה הזאת: (כה) ולא אבו האנשים לשמע לו ויחזק האיש בפלגשו ויצא אליהם החוץ וידעו אותה ויתעללו בה כל הלילה עד הבקר וישלחוה בערות השחר: (כז) ותבא האשה לפנות הבקר ותפל פתח בית האיש אשר אדוניה שם ערד האור: (כו) ויקם אדניה בבקר ויפתח דלתות הבית ויצא ללכת לדרכו והנה האשה פלגשו נפלת פתח הבית וידיה על-הסף: (כח) ויאמר אליה קומי החמור

ונלכה ואין ענה ויקחה על-

החמור

רשי

באור

(כה) ואין עונה. כי ממה: כ (כ) סבות

ואשר תעשו לו כאשר תעשולי. (כה) ויתעללו בה, הוראת שורש זה בערבו, הרבות השתיה והשנות לשנות אחרי שתה כבר דיו. ואפשר להורות הרבו המשגל והשנותו. (כו) ותפול, מרוב המשגל השיגה אותה הקולשה הנפלאה, עד

מכלל יופי

אותם, באכמ"ם לנקבות והראוי בנון: (כה) ויתעללו, ענין פועל ומעללים, ר"ל עשו בה מעשה תועבה, ותעללו במשגל, ובא ההתפעל הזה כענין פועל לפי שהוא מורה רוב הפעולה, ומנהג הלשון ברוב הפעולה שישבו הנפעל וההתפעל פועלים ואם הם בעצמם פעילים, כמו הנדברים כך והדומים: בעלות השחר, כתוב בבי"ה וקרי בכ"ף: (כו) וידיה על הסף, על אחת מן המזוזות הרגום ועל שתי המזוזות ועל הרתיב סיפוא, ויא כי כמו שנקראו לחיי השערים ספים כן נקראת אסקופדה התחמונה

הַחֲמֹר וַיָּקָם הָאִישׁ וַיֵּלֶךְ
 לְמִקְוֵמוֹ : (כט) וַיָּבֵא אֶל-בֵּיתוֹ
 וַיִּקַּח אֶת-הַמֶּאֱכָלֹת וַיַּחֲזֹק
 בְּפִי-גִישׁוֹ וַיִּנְתְּחֶהָ לְעַצְמֶיהָ
 לְשָׁנָיִם עֶשֶׂר נִתְחָה וַיִּשְׁלַחָהּ
 בְּכָל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל : (ל) וְהָיָה
 כָּל-הָרְאָה וְאָמַר לֹא-נִהְיֶהָ
 וְלֹא-נִרְאָהָ כְּזֹאת לְמִיּוֹם עֲלוֹת
 בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד
 הַיּוֹם הַזֶּה שִׁימוּ-לָכֶם עָלֶיהָ
 עֲצוֹ וַדַּבְּרוּ :

כ (א) וַיֵּצְאוּ כָּל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וַתִּקְהַל הָעֵדָה כְּאִישׁ אֶחָד
 לְמִדָּן וְעַד-בָּאָר שֶׁבַע וְאֶרֶץ
 הַגִּלְעָד אֶל-יְהוָה הַמְצַפָּה : (ב) וַיִּתְּיָצְבוּ פְּנוֹת כָּל-הָעָם כָּל

מֵאֲכַטַּע זֶיך אויף אונד ריווטע נאך זיינס
 אָרטע . (כט) אַלם ער צו הווע אנ-
 קאַם , נאַם ער איין מעסר , ערגרף זיין
 קעכסווייב , צרשניט זיא נאך איהרן
 גלידרן אין צוועלף שטיקע , אונד פֿר-
 שיקטע זיא , אין אללע גרענצן ישרא'ס .
 (ל) ווער נון ריוס זאה . זאגטע דעם
 גלייכן איזט ניכט גשעהן , ניכט גהערט
 וואָרדן , זייט דעם דיא קינד ישראל
 אויס מצרים רוערויף גצאָגן , נעמט
 אייך דארום אן , ראהטעט אונד
 שפרעכט .

כ (א) גאַנץ ישראל פֿאָרן ביז באר
 שבע , אונד פֿאַם לאַנדע גלעד ,
 צאָג צו פֿעלדע , אַלם ווערן זיא אייז
 קערפּר . עס וואורדע איינע גמיינע פֿר-
 זאַמל־ונג פֿראַנשטאַלטט , פֿאַר דען
 עוויגן , נאך מצפה . (ב) אויך אללע
 פֿאַלקסאַבן אללער שטעמע ישראל'ס
 שטעלטן

(ב) וַיִּתְּיָצְבוּ פְּנוֹת כָּל-הָעָם כָּל

שבטי באור

רשי

כ (ב) פנות כל העם . רשי כל עמא : עד שמתה פתח הבית (רלב"ג) . (ל) ולא
 כראתה , עכינו לא נשמע , והוא על דרך והעם
 רואי' את הקולו' (שמות כ' ט"ו) . שימו לבם , לבעל הרעה הזאת , כן אמרו איש ל אחיו .
 כ (א) באיש אחד , כאלו היו איש אחד . המצפה , שם היה מקום האסיפה כ"ש לעיל .
 (ב) ויתיצבו פנות כל העם , אף הם התאספו והתליכו בתוך
 העם

מ כ ל ל י ו פ י

התחוננה סף והוא שאמר וידיה על הסף , ונקראת כן לפי שהספים סמוכים זולז
 עליה : על הסף , פתח בסוף פסוק [אמר המעתיק במקצה ספרים שלפנינו כתוב
 בקמץ] : (ל) עצו , בא בחסרון יו"ד וכשורק והשורק החת חולם כמו לא תעברי
 ומשפטו בתשלומו יעוצי בפלס עִמְדוֹ עִמְדוֹ אשר הוא בחולם מפני העמדה
 הטרחא :

כ (ב) פנות כל העם , לפי שפנות הבית מן האבנים הגדולות כנה אנשים גדולים
 ואצילים בפנות , ומ"ש ויתיצבו ואחר כך ויאמרו בני ישראל פירוש
 ויתיצבו פנות מכל העם כחוק העם אלהים שהיו ארב' מאות אלף והפסוק וישמעו בני
 בנימין להודיע כי שמעו ולא הרגישו ולא שמועל לב לבקר הרעה , ופירוש ויאמר
 פנות